

W co się bawić?

**Podręcznik dla terapeutów,
nauczycieli przedszkolnych
i rodziców dzieci**

Joanna Krokosz
Anna Pitala

W co się bawić?

**Podręcznik dla terapeutów, nauczycieli
przedszkolnych i rodziców dzieci**

Opracowanie modelu innowacji
Anna Pitala, Joanna Krokosz

Opracowanie merytoryczne
Anna Pitala

Opracowanie graficzne i ilustracje
Joanna Krokosz

Tutorka projektu
Kamila Płowiec

Wsparcie Eksperckie
Barbara Pasterak

Redakcja i edycja
Anna Pitala, Teresa Zembala

Kraków 2022/23

Innowacja powstała w ramach inkubatora innowacji społecznych
„Generator Innowacji. Sieci Wsparcia 2”.

Niniejszy materiał opublikowany jest na licencji CC BY 4.0
(Creative Commons-Uznanie autorstwa-4.0 Międzynarodowe (CC BY 4.0)).

Szczegóły licencji znajdziesz pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>

Projekt „Innowacje w samorządzie” jest realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Spis treści:

Działania międzypokoleniowe	6
Wskazówki dla osób prowadzących zajęcia międzypokoleniowe	7
Realizacja projektu „W co się bawić” – krok po kroku	9
Jak stworzyć własny scenariusz zajęć międzypokoleniowych?	14

Wprowadzenie

Główny nurt współczesnej polityki senioralnej poświęcony jest aktywizacji, wzmocnieniu pełnego wigoru seniora, natomiast niemal zupełnie nie poświęca się uwagi osobom w późnej starości oraz podnoszeniu jakości ich życia. Autonomia, przyjmowanie osób starszych bez uprzedzeń, szacunek dla ich indywidualnego doświadczenia życiowego to bezsprzeczne priorytety wyznaczające kierunek działań na rzecz seniorów.

Starość nie jest chorobą, stanowi naturalny proces biologiczny. Wymaga pewnej reorganizacji życiowej polegającej na znalezieniu wartościowych celów. Nie jest pozbawiona dynamiki rozwojowej, może być piękna jeśli znajdą się ludzie, którzy wyciągną pomocną dłoń w stronę chorych, samotnych osób starszych.

Projekt rozwiązuje problem wykluczenia społecznego osób starszych poprzez zmianę stereotypowego obrazu osób starszych oraz zmniejszenie izolacji społecznej osób przebywających w domach seniora. Rozwiązanie zakłada wpłynięcie na percepcję społeczną dzieci, aby zapobiec tworzeniu się stereotypowych uprzedzeń wobec osób starszych oraz prowadzić wychowanie młodego pokolenia do starości. Ponadto naszą intencją jest rozwijanie wśród dzieci pojmowania starości jako naturalnej fazy życia oraz ograniczenie społecznej izolacji i spowolnienie mentalnego starzenia się seniorów poprzez wspólne aktywności z przedszkolakami.

Bliska współpraca osób starszych w wieku 80 + oraz 4-5 letnich dzieci wpływa na pogłębienie wiedzy oraz świadomości dynamiki i specyfiki relacji międzypokoleniowych. Rozwijanie u przedszkolaków przekonania, że seniorzy mają podobne potrzeby (m.in. bezpieczeństwa, miłości, przynależności) jak inne grupy społeczne jest bardzo ważnym aspektem kształtowania właściwego obrazu starości oraz zwiększenia wrażliwości na potrzeby osób starszych.

Życie każdego człowieka składa się z kilku etapów, w których zmagamy się z odmiennymi problemami. Każdy z tych etapów wymaga pomocy innych w zaspokajaniu naszych potrzeb. Każde pokolenie uczy się czegoś ważnego dla siebie od młodszych i starszych. Wspólne interakcje pokazują, że niezależnie od wieku każdy człowiek może dać coś drugiemu.

Satysfakcja z bycia dziadkiem jest źródłem dobrostanu psychicznego seniorów - emocjonalnie gratyfikująca, natomiast utrata roli babci lub dziadka przynosi osobie starszej długotrwały smutek. Jest jednocześnie szkodliwa dla zdrowia seniora.

Przygotowany przez nas podręcznik przeznaczony jest dla pracowników domów seniora, przedszkoli, którzy chcą zorganizować zajęcia międzypokoleniowe, jak również dla dziadków i ich wnuków. Dla wszystkich, którym bliska jest idea solidarności międzypokoleniowej oraz osób, które wierzą, że uczymy się przez całe życie bez względu na wiek. Dzieląc się doświadczeniami obydwie grupy mają okazję dobrze się bawić, ucząc się od siebie nawzajem, rozwijając znaczącą

relację. Wspólnie budują społeczność przyjazną osobom starszym.

Publikacja zawiera ogólne informacje na temat działań międzypokoleniowych oraz wskazówki dotyczące organizacji zajęć łączących pokolenia.

Wytworzonym dobrem wspólnym będzie dla seniorów:

- możliwość wyjścia z marginesu alienacji społecznej,
- przezwyciężenie lęku egzystencjalnego
- przekazanie wiedzy i doświadczenia,
- zwiększenie swojej roli społecznej,
- zaspokojenie potrzeby bycia potrzebnym,
- zwiększenie poziomu samodzielności,
- zredukowanie potrzeby korzystania z pomocy innych,
- powrót do wspomnień z dzieciństwa,
- poprawa zdrowia i samopoczucia.

Dla przedszkolaków:

- możliwość nawiązania bliższych relacji z osobami starszymi,
- uzyskanie adekwatnego obrazu starości,
- rozwijanie umiejętności społecznych,
- stworzenie nowych relacji poza rodziną,
- poznanie procesu starzenia,
- możliwość przygotowania się do starości,
- odkrywanie różnych etapów życia,
- uczenie się łączenia przeszłości z przyszłością,
- uczenie się szacunku oraz większej wrażliwości na potrzeby seniorów.

Działania międzypokoleniowe

Działania międzypokoleniowe można zdefiniować jako interakcje łączące młodsze i starsze pokolenia dla wspólnego celu.

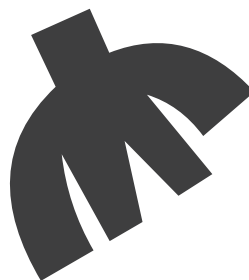
Opierają się one na mocnych stronach jakie mają do zaoferowania różne pokolenia oraz kształtują zrozumienie, wzajemny szacunek, ponadto rzucają wyzwanie ageizmowi. Są oparte na pozytywnych zasobach, które dzieci i seniorzy mają do zaoferowania sobie nawzajem oraz tym, którzy ich otaczają. Zapewniają ciągłość historii, religii, kultury, bo to właśnie w relacjach międzypokoleniowych dokonuje się rozwój człowieka.

Jak pokazują badania działania międzypokoleniowe przynoszą szereg korzyści:

- pomagają w nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji między seniorami i dziećmi
- wzmacniają więzi w społeczności lokalnej
- wspierają rolę osób starszych jako pośredników wiedzy
- pomagają w rozpoznawaniu roli dziadków w życiu małych dzieci
- wzbogacają procesy uczenia się dzieci i osób starszych
- przeciwdziałają stereotypom oraz izolacji społecznej osób starszych.

Rozwojowa dla obu grup współpraca jest możliwa, gdy obie strony relacji skupiają się na tym samym celu, podejmując to samo wyzwanie, dzieląc te same wartości. Natomiast sposób dochodzenia do celu, tempo realizacji działań powinny być różne. Wspólna aktywność to wspólny cel, zmaganie się z trudnościami, przeszkodami, które utrudniają jego osiągnięcie. To również wzajemne uczenie się siebie, pomaganie sobie.

Jedną z najlepszych metod nawiązywania relacji z małymi dziećmi jest wspólne spędzanie czasu i wykonywanie prostych czynności. To właśnie taka wspólna radość stanowi sedno międzypokoleniowych projektów. Im bliższy i bardziej naturalny jest kontakt między osobami z różnych grup wiekowych, tym większa jest szansa na wzajemne uczenie się i poznawanie świata oczami drugiej osoby.

Wskazówki dla prowadzących zajęcia międzypokoleniowe

Cele

Nadrzędnym celem organizowania zajęć międzypokoleniowych i tworzenia do nich scenariuszy jest budowanie więzi międzypokoleniowej. Zaś jako cele szczegółowe można wyznaczyć m.in.:

- wzmacnianie integracji i solidaryzacji wewnątrz i międzypokoleniowej
- inicjacja i podtrzymywanie pozytywnych relacji osób starszych i dzieci
- wspieranie i mobilizacja seniorów do aktywnego spędzania czasu wolnego
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec seniorów
- wychowanie dzieci do starości i przez starość
- szeroko pojęta aktywizacja ciała i umysłu zarówno dzieci oraz seniorów.

Założenia scenariuszy

Materiały zostały opracowane do pracy grupowej, ale można je również modyfikować do zabaw dziadków z wnukami.

Spotkania zostały zaplanowane na 60-90 minut każde. Ważne jest jednak, żeby dostosowywać ich długość do potrzeb i specyfiki uczestników oraz zadbać w miarę możliwości o odpowiednią salę do prowadzenia zajęć (dobra akustyka, przestrzeń, umożliwiającą ustawienie uczestników w układzie dziecko, senior, dziecko, senior). Każdy scenariusz ma ujednoliconą strukturę zawiera wstęp, instrukcję krok po kroku jak przeprowadzić spotkanie oraz ćwiczenia "energetyzujące" na początku, integracyjne i "wyciszające" na koniec zajęć.

Opisy działań zawierają:

- cele ćwiczenia
- listę niezbędnych materiałów
- szacunkowy czas trwania każdej aktywności
- możliwe modyfikacje, warianty spotkania
- listę efektów, jakie uzyskają uczestnicy

Do scenariuszy zostały przygotowane również pomoce m.in.: szarfy, paski z rzepami, elementy do tworzenia strojów, laleczki cieniowe. Uatrakcyjnią one wspólne zabawy oraz pozwolą uczestnikom na pełniejsze zaangażowanie się w nie. Każda z pomocy została zaprojektowana zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. W procesie tworzenia pomocy wzięliśmy pod uwagę sprawność motoryki małej obu grup oraz możliwe występowanie niepełnosprawności m.in. wzroku, słuchu u seniorów. Wszystkie zabawy zostały tak przygotowane, aby każdy senior mógł z łatwością się w nie zaangażować i służyć pomocą przedszkolakom. Inspiracją do stworzenia scenariuszy były zabawy z dawnych lat, które mają w sobie pewien uniwersalny charakter.

Realizacja projektu „W co się bawić” – krok po kroku

Przed rozpoczęciem zajęć zaleca się przeprowadzenie spotkania przedstawicieli przedszkola oraz domu seniora. Ma ono na celu zaprezentowanie harmonogramu, struktury spotkań, wyznaczenie osoby koordynującej działania ze strony ośrodka dla seniorów, jaki przedszkola oraz wymianę doświadczeń, dzielenie się wiedzą, wzajemną integrację. Szczegółowe wskazówki oraz opis tego spotkania znajdziecie w:

1. Scenariusz spotkania wprowadzającego dla terapeutów i opiekunów przedszkolnych.

Gdy już obydwie strony projektu wzajemnie się poznają bardzo ważnym aspektem jest ustalenie kosztów związanych z zakupem pomocy do zabaw. Jest to zadanie dla osób zarządzających podmiotami biorącymi udział w projekcie. Zostały przygotowane dwa warianty tańszy (umożliwiający przeprowadzenie wszystkich zabaw, ale mniej trwałe) oraz droższy (wielokrotnego użytku).

Zanim rozpoczniecie wspólną międzypokoleniową przygodę bardzo ważnym aspektem jest uzyskanie od uczestników zgód na udział w zajęciach oraz na wykorzystanie wizerunku. Zostały one już przez nas przygo-

towane znajdziesz je w materiałach. Ponadto ważne jest zapoznanie rodziców przedszkolaków z zasadami zajęć. Zadanie to ułatwi wam przygotowany przez nas pakiet informacyjny dla rodziców, który również znajdziecie w materiałach.

Po ustaleniu kosztów finansowania wszystkie potrzebne pomoce do zabaw zostaną przygotowane przez terapeutki/terapeutów zajęciowych z pomocą osób starszych uczestniczących w zajęciach terapii zajęciowej przed rozpoczęciem wspólnych spotkań międzypokoleniowych. Rekomendujemy, aby wykonywać je według szczegółowych instrukcji przygotowania pomocy, które znajdziecie w części zatytułowanej „Instrukcje wykonania pomocy do zabaw”. Pamiętajcie, że do niektórych spotkań będziecie potrzebować też materiałów zużywalnych jak kubeczki, pisaki, papier czy balony. Listę niezbędnych materiałów znajdziecie w każdym scenariuszu spotkania.

Na czas trwania zajęć międzypokoleniowych przygotowane pomoce będą dostępne w domu seniora.

Kolejnym krokiem jest przeprowadzenie osobnych spotkań z obiema grupami biorącymi udział w projekcie.

Spotkanie z seniorami ma na celu przedstawienie głównych założeń projektu, korzyści jakie przyniesie on seniorom oraz zapoznanie ich z harmonogramem i strukturą wspólnych spotkań z przedszkolakami. Szczegółowe wskazówki oraz opis tego spotkania znajdziecie w:

2. Scenariusz spotkania przygotowawczego dla seniorów.

Spotkanie z przedszkolakami ma na celu przedstawienie dzieciom poprzez różnorodne zabawy zasad projektu oraz ukazanie im osoby seniora. Szczegółowe wskazówki oraz opis tego spotkania znajdziecie w:

3. Scenariusz spotkania przygotowawczego dla dzieci.

Teraz czas na przeprowadzenie 4 wspólnych zajęć międzypokoleniowych, które będą odbywać się w domu dla osób starszych. Szczegółowe wskazówki oraz opis tego spotkania znajdziecie w:

4-7. Scenariusz spotkań wspólnych dla dzieci i seniorów.

- TEMAT – Dzień wspólny – odkrywanie przestrzeni – gra terenowa

- TEMAT – Dzień wspólny – zabawy ze sznurka
- TEMAT – Dzień wspólny – teatr
- TEMAT – Dzień wspólny – komunikacja

Pamiętajcie, że po każdym spotkaniu przedszkolaki otrzymują jakiś element z przeprowadzonych zabaw, aby można było kontynuować twórcze działania w przedszkolu.

Po zakończonych wspólnych spotkaniach nadszedł czas na podsumowanie naszej międzypokoleniowej wędrówki. Szczegółowe wskazówki oraz opis tego spotkania znajdziecie w:

8. Scenariusz spotkania podsumowującego.

O czym pamiętać przygotowując się do zajęć? – niezbędnik prowadzącego.

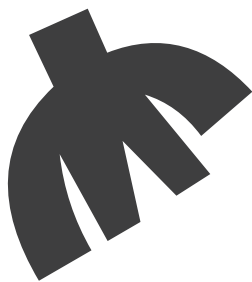
Przygotowane przez nas materiały mają za zadanie znacznie ułatwić przeprowadzenie zajęć międzypokoleniowych. Jednak kluczem do sukcesu nie jest sam scenariusz, ale przede wszystkim dobre przygotowanie osoby prowadzącej, wzajemny szacunek, zrozumienie uczestników zajęć.

Mamy więc nadzieję, że poniższe rady będą pomocne w przygotowaniu zajęć:

- Zanim rozpocznesz zajęcia warto zapoznać się z celami, założeniami, układem scenariuszy oraz materiałami w nich wykorzystywanymi.
- Przygotuj wszystkie niezbędne materiały oraz miejsce prowadzenia zajęć.
- Podchodź do scenariuszy z pełną swobodą, kreatywnością, elastycznością, dostosuj je do swojej grupy. Nie ma uniwersalnej listy aktywności, które można zaproponować tandemowi senior-dziecko. Wszystko zależy od możliwości obu stron - sprawności, zdrowia, motywacji i stanu emocjonalnego osoby starszej, jak i dziecka.
- Wykorzystaj materiały umożliwiające holistyczne uczenie się poprzez aktywizację wszystkich zmysłów.
- Przygotuj się merytorycznie - dowiedz się więcej o specyfice grupy, interakcjach międzypokoleniowych. Pomyśl jakie dodatkowe aktywności w oparciu o zdobytą wiedzę możesz zaproponować.
- Stwórz warunki, które będą sprzyjać nawiązywaniu przez

uczestników dialogu międzypokoleniowego opartego na wzajemnym zrozumieniu, tolerancji, życzliwości. Pomóc może ci w tym ustalenie na pierwszym spotkaniu jasnych, zrozumiałych, akceptowanych przez wszystkich uczestników zasad współpracy.

- Przeanalizuj potrzeby uczestników zajęć, staraj się stosować indywidualne podejście.
- Skup się na mocnych stronach uczestników, wzmacniaj ich poczucie wartości, motywuj do działania.
- Przemyśl, w jaki sposób zachęcisz uczestników do wykonywania zajęć.
- Wspieraj kreatywność, spontaniczność, twórczą aktywność uczestników.
- Zastanów się, przy których aktywnościach mogą pojawić się ewentualne trudności, jak możesz na nie zareagować.
- Organizując zajęcia, weź pod uwagę różnice wynikające z odmiennych rzeczywistości, jakie kształtowały obie grupy oraz różnych motywacji i potrzeb.
- Jasno określ cel, możliwe korzyści płynące ze spotkania oraz zadania i metody jakimi można to osiągnąć.
- Pamiętaj, aby wszystkie działania były zaprojektowane tak, aby były celowe, integracyjne, zabawne, ale również samodzielne.
- Zawsze warto mieć plan "B".
- Dzielenie się doświadczeniami i wiedzą z innymi prowadzącymi zajęcia sprawi, że będą one jeszcze bardziej ciekawe i kreatywne. Przecież uczymy się przez całe życie.
- Każdy z nas ma w sobie wiele dobrych cech, talentów, umiejętności niezależnie od wieku. Czasem

trzeba tylko je odkryć i bazować na tym co mocne, pozytywne, a wtedy na pewno uda się pokonać wszystkie bariery i trudności.

Złote zasady przeprowadzania zajęć

Chcąc ułatwić wam przeprowadzanie zajęć międzypokoleniowych chciałobyśmy podzielić się naszymi doświadczeniami w postaci złotych zasad:

- Pamiętaj, żeby podczas prowadzenia zajęć być uważnym na potrzeby grupy.
- Modyfikuj swój scenariusz w zależności od predyspozycji psychofizycznych grupy.
- Zwróć uwagę na odpowiedni ton głosu oraz dostosuj jego natężenie do potrzeb grupy.
- Mów głośno, wyraźnie, powoli.
- Przekazuj wszystkie instrukcje powoli, dostosuj język do potrzeb grupy.
- Pamiętaj, żeby nie infantylizować seniorów.
- Zwróć uwagę na postawę osób

starszych wobec własnej starości, może mieć ona wpływ na stan emocjonalny oraz przebieg kontaktów z dziećmi.

- Pamiętaj, że każde dziecko ma prawo reagować w sposób całkowicie indywidualny na objawy procesów starzenia się.
- Kieruj uwagę na możliwości, a nie deficyty seniorów.
- Spróbuj spojrzeć oczami dziecka na zaproponowane aktywności i związane z nimi działania.
- Jeżeli będzie taka możliwość, to dzieci mogą odprowadzić seniorów do ich pokoi.

Ponadto dobrym pomysłem jest wykorzystanie geragogicznego modelu pracy z seniorami opartego na koncepcji Marii Montesorii. Zakłada on zachowanie maksymalnej samodzielności seniorów, utrzymanie ich funkcji intelektualnych na możliwie wysokim poziomie oraz uczenie się oparte na pozytywnych wzmocnieniach. Przez co daje osobom starszym możliwość uczenia się z radością, poczuciem autonomii, szacunku, godności.

W owym modelu kierujemy się czterema ważnymi zasadami:

- pomóż mi robić to samemu tak długo, jak to możliwe
- pomóż mi znów robić to samemu
- pomóż mi robić to w nowy sposób
- pomóż mi pozostać sobą

Dlaczego warto?

Z naszych doświadczeń z przeprowadzenia zajęć międzypokoleniowych wynika, że dzieci biorące udział w projekcie wykazywały pozytywną zmianę zachowania wobec starszych członków własnej rodziny. Stawały się bardziej otwarte na kontakt ze swoimi dziadkami, przenosiły poznane wspólnie aktywności do własnego domu i tam ze swoimi dziadkami aktywnie spędzały czas. Zdajemy sobie sprawę, że przeżytych przez nas wspaniałych chwil na spotkaniach międzypokoleniowych nie da się opisać słowami dlatego rekomendujemy, żeby stworzyć własne zajęcia międzypokoleniowe i wspólnie cieszyć się z tego wartościowego czasu.

Jak stworzyć własny scenariusz zajęć międzypokoleniowych?

Teraz czas na własną inwencję twórczą. Zachęcamy do samodzielnego opracowywania scenariuszy zajęć międzypokoleniowych zawierających dokładne wskazówki dotyczące realizacji i organizacji zajęć.

Dla ułatwienia zadania przygotowaliśmy krótką instrukcję jak to zrobić, o czym pamiętać tworząc konspekty. Choć tak naprawdę konstrukcja i treść scenariuszy zależy od inwencji twórczej terapeutki/terapeuty zajęciowego lub nauczycielki/nauczyciela przedszkolnego. Trzeba jednak zachować pewne elementy stałe, które koniecznie powinny znaleźć się w scenariuszu.

KROK 1 – WYBIERZ PRZEWODNI TEMAT ZAJĘĆ

- zastanów, się jakie tematy mogą być interesujące dla obu grup
- pamiętaj, że ważne jest zróżnicowanie tematyki zajęć
- dostosuj temat do specyfiki obu grup
- tematem przewodnim mogą być uroczystości, święta (Dzień Babci/Dziadka, Święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc, 11 listopada), zwyczaje, przyroda, zainteresowania, komunikacja.

KROK 2 – STWÓRZ STRUKTURĘ ZAJĘĆ

- stała, powtarzalna struktura zajęć pozwoli zapewnić poczucie bezpieczeństwa uczestnikom (każde zajęcia zawierają te same grupy ćwiczeń, mieszczą w tym samym przedziale czasowym)
- pamiętaj o możliwościach, potrzebach grupy
- określ czas, cele, metody, materiały, efekty zajęć
- przekazuj treści w sposób zrozumiały, uporządkowany
- pisz konkretnie, rzeczowo

KROK 3 – ZADBAJ O RÓŻNORODNOŚĆ AKTYWNOŚCI

- zaproponuj takie aktywności, które będą pobudzać, wykorzystywać umiejętności i kompetencje uczestników np. wspólne malowanie baniek na choinkę, dekorowanie pierniczków
- pamiętaj o zindywidualizowanym podejściu
- stymuluj poprzez zaplanowane aktywności rozwój własny uczestników

KROK 4 – SIĘGAJ DO INSPIRACJI Z RÓŻNYCH ŹRÓDEŁ

- książek, internetu, materiałów audio-wizualnych, kursów, doświadczeń własnych i swoich współpracowników
- bądź otwarty na świat, czerp z niego nowe doświadczenia
- ciągle poszukuj nowych impulsów, bodźców
- nie bój się eksperymentować
- uwierz w siebie, swój intelekt i warsztat
- pamiętaj, że często najprostsze rozwiązania są tymi najlepszymi
- pamiętaj, że często najprostsze rozwiązania są tymi najlepszymi

Lista ciekawych aktywności międzypokoleniowych:

- gry słowne
- recytowanie prostych rymowanek, wyliczanek z ilustrowaniem ich gestem, mimiką
- słuchanie i śpiewanie piosenek z dawnych lat
- wspólne czytanie bajek
- przeglądanie starych zdjęć
- przygotowywanie laurek na różne okazje
- ilustrowanie bajek
- wykonywanie biżuterii z makaronu
- szydełkowanie, robienie na drutach
- majsterkowanie
- opowiadanie dawnych wydarzeń

- przygotowywanie prostych potraw
- zabawy z balonami
- puszczanie baniek mydlanych
- robienie papierowych łódek, samolotów (papieroplastyka)
- wspólne spacer, pikniki
- zabawy z chustą Klanza
- taniec
- słuchanie wybranej muzyki
- dotykanie i rozpoznawanie tekstur
- lepienie z plasteliny
- malowanie, rysowanie
- przygotowywanie świątecznych ozdób
- robienie bukietów
- zabawa w chowanego
- gra w klasy, zośkę
- zabawy kartami obrazkowymi i wyrazowymi
- kalambury
- wspólne układanie puzzli
- wspólne granie w planszówki
- zabawy z woreczkami, hula-hop
- zabawy klockami
- wspólne wyjścia do teatrów, muzeów, na koncerty, spektakle
- wspólne wycieczki

Zakończenie

W okresie starości ważne jest zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa, szacunku, rozmowy, bliskości. Osoby w podeszłym wieku chcą czuć się potrzebne, zauważane, jednocześnie nie chcą być ciężarem i pragną być doceniane. Ich życie jest równie cenne, wartościowe jak osoby młodszej wiekiem. Należy szanować wszelkie prawa osób starszych. Umożliwić im pełne i efektywne uczestnictwo w społeczeństwie, zapewnić prawo do życia w sposób godny, bezpieczny, wolny od dyskryminacji, izolacji, zaniedbania. Zapewnić niezależność na tyle, na ile jest to możliwe.

Działania międzypokoleniowe są swego rodzaju wsparciem dla seniorów. Korzyści z integracji międzypokoleniowej czerpią zarówno osoby starsze, jak i przedszkolaki. Dzięki wspólnym zajęciom seniorzy mogą poczuć się potrzebni, zwiększyć swoją rolę społeczną. Odczuwać radość, energię płynącą z przebywania z najmłodszymi oraz dzielić się z nimi swoimi doświadczeniami i wiedzą. Uczestnictwo przedszkolaków w zajęciach międzypokoleniowych wpływa na lepsze rozumienie przez nich procesu starzenia, tworzenie nowych relacji społecznych poza rodziną. Budowanie przyjaźni bez względu na wiek może pomóc zniwelować uprzedzenia osób starszych skierowane do młodych pokoleń oraz zniwelować objawy i niechęć dzieci w stosunku do seniorów.

Programy międzypokoleniowe mogą pomóc w zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnych, jak również budować przyszłość, która docenia wszystkie pokolenia.

